

I

(Įstatymo galią turintys teisės aktai)

SPRENDIMAI

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS (ES) 2023/136

2023 m. sausio 18 d.

kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, kiek tai susiję su pranešimu apie kompensavimą pagal pasaulinę rinkos priemonę Sąjungoje įsisteigusiems orlaivių naudotojams

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 192 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami si įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (toliau – ICAO) Tarptautinės aviacijos išmetamo anglies dioksido kiekio kompensavimo ir mažinimo sistema (toliau – CORSIA) nuo 2019 m. veikia išmetamųjų teršalų kiekio stebėsenos, ataskaitų apie jį teikimo bei jo tikrinimo srityje; numatoma, kad ji bus pasauliniu mastu taikoma rinkos priemonė, kuria nuo 2021 m. sausio 1 d. tam tikrais kompensaciniais kreditais siekiama kompensuoti tarptautinės aviacijos sektoriuje išmetamą anglies dioksido kiekį, viršijantį nustatytą išmetamųjų teršalų lygį;
- (2) Paryžiaus susitarimas, priimtas 2015 m. gruodžio mėn. pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją (UNFCCC) ⁽⁴⁾, įsigaliojo 2016 m. lapkričio mėn. Jo šalys susitarė užtikrinti, kad vidutinės pasaulio temperatūros padidėjimas būtų gerokai mažesnis nei 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir toliau dėti pastangas, kad jis neviršytų 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu. Tas įsipareigojimas sustiprintas 2021 m. lapkričio mėn. priėmus Glazgo klimato paktą, kuriame Šalių konferencija pripažino, kad klimato kaitos poveikis būtų daug mažesnis, jei temperatūra pakiltų 1,5 °C, palyginti su 2 °C, ir nusprendė toliau dėti pastangas, kad temperatūra nepakiltų daugiau kaip 1,5 °C;

⁽¹⁾ OL C 105, 2022 3 4, p. 140.

⁽²⁾ OL C 301, 2022 8 5, p. 116.

⁽³⁾ 2022 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2022 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ OL L 282, 2016 10 19, p. 4.

- (3) atsižvelgiant į Sąjungos teisės aktų ir Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos 16 priedo IV tomo „Tarptautinės aviacijos išmetamo anglies dioksido kiekio kompensavimo ir mažinimo sistema“, kuria nustatomi CORSIA skirti tarptautiniai standartai ir rekomenduojama praktika dėl aplinkos apsaugos, (toliau – CORSIA SARP) pirmos redakcijos nuostatų skirtumus, apie kuriuos pranešta ICAO, priėmus Tarybos sprendimą (ES) 2018/2027 ⁽⁵⁾, ir atsižvelgiant į tai, kaip Europos Parlamentas ir Taryba iš dalies keičia Sąjungos teisės aktus, Sąjunga ketina įgyvendinti CORSIA, pasitelkdama Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB ⁽⁶⁾;
- (4) Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/1603 ⁽⁷⁾ buvo priimtas siekiant tinkamai įgyvendinti CORSIA taisykles, susijusias su aviacijos sektoriuje išmetamų teršalų kiekio stebėseną, ataskaitų apie jį teikimu ir jo tikrinimu. Kompensacijos, kaip tai suprantama CORSIA SARP, yra apskaičiuojamos remiantis išmestu CO₂ kiekiu, patikrintu pagal tą deleguotąjį reglamentą;
- (5) 2020 m. dėl COVID-19 pandemijos labai sumažėjo aviacijos sektoriuje išmetamų teršalų kiekis, dėl to ICAO taryba savo 2020 m. birželio mėn. vykusioje 220-ojoje sesijoje nusprendė, kad, apskaičiuojant orlaivių naudotojų kompensacijas už 2021–2023 m., kaip bazinis lygis turėtų būti naudojamas 2019 m. išmestas teršalų kiekis. Tas sprendimas buvo patvirtintas 41-ojoje ICAO asamblėjos sesijoje 2022 m. spalio mėn.;
- (6) 2021 m. aviacijos sektoriuje išmestas teršalų kiekis neviršijo bendro 2019 m. lygio. 2022 m. spalio 31 d. ICAO nustatė, kad 2021 m. išmetamųjų teršalų kiekio sektoriaus augimo koeficientas (toliau – SGF) yra lygus nuliui. SGF yra CORSIA metodikos, naudojamos metiniams orlaivių naudotojų kompensavimo reikalavimams apskaičiuoti, parametras. Todėl orlaivių naudotojų papildomos kompensacijos už 2021 m. turi būti lygios nuliui;
- (7) valstybės narės turėtų įgyvendinti CORSIA ne vėliau kaip 2022 m. lapkričio 30 d. orlaivių naudotojams, turintiems valstybės narės išduotą oro vežėjo pažymėjimą, ir orlaivių naudotojams, įregistruotiems valstybėje narėje, pranešdamos apie tų orlaivių naudotojų kompensacijas už 2021 m.;
- (8) kadangi šio sprendimo tikslų valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo sprendimu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (9) svarbu, kad 2022 m. nacionalinėms institucijoms ir orlaivių naudotojams būtų kuo greičiau užtikrintas teisinis tikrumas, kiek tai susiję su kompensacijomis pagal CORSIA 2021 m. Todėl šis sprendimas turėtų įsigaliooti nedelsiant;
- (10) nedarant poveikio Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/87/EB, kiek tai susiję su aviacijos sektoriaus indėliu siekiant visos Sąjungos ekonomikos išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslo ir tinkamo pasaulinės rinkos priemonės įgyvendinimo, priėmimui, numatoma, kad šis sprendimas bus tik laikina priemonė, taikoma tol, kol baigsis tos direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpis. Jei perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpis nesibaigtų ne vėliau kaip 2023 m. lapkričio 30 d. ir ICAO nustatytų, kad 2022 m. išmetamųjų teršalų kiekio SGF yra lygus nuliui, valstybės narės orlaivių naudotojams turėtų pranešti, kad jų kompensavimo reikalavimai yra lygūs nuliui 2022 m. atžvilgiu. Jeigu 2022 m. išmetamųjų teršalų kiekio SGF nebūtų lygus nuliui, Komisija, kai tinkama, turėtų galėti pateikti naują pasiūlymą dėl tų kompensavimo reikalavimų apskaičiavimo ir pranešimo apie juos;

⁽⁵⁾ 2018 m. lapkričio 29 d. Tarybos sprendimas (ES) 2018/2027 dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Tarptautinėje civilinės aviacijos organizacijoje, dėl aplinkos apsaugos srityje taikomos Tarptautinės aviacijos išmetamo anglies dioksido kiekio kompensavimo ir mažinimo sistemos (CORSIA) tarptautinių standartų ir rekomenduojamos praktikos aprašo pirmos redakcijos (OL L 325, 2018 12 20, p. 25).

⁽⁶⁾ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Sąjungoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32).

⁽⁷⁾ 2019 m. liepos 18 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/1603, kuriuo dėl aviacijos išmetamųjų teršalų stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo priemonių, kurias Tarptautinė civilinės aviacijos organizacija priėmė siekdama įgyvendinti pasaulinę rinkos priemonę, papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB (OL L 250, 2019 9 30, p. 10).

(11) todėl Direktyva 2003/87/EB turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2003/87/EB 12 straipsnis papildomas šiomis dalimis:

„6. Ne vėliau kaip 2022 m. lapkričio 30 d. valstybės narės orlaivių naudotojams praneša, kad 2021 m. atžvilgiu jų kompensavimo reikalavimai, kaip tai suprantama ICAO Aplinkos apsaugos tarptautiniuose standartuose ir rekomenduojamoje praktikoje dėl Tarptautinės aviacijos išmetamo anglies dioksido kiekio kompensavimo ir mažinimo sistemos (toliau - CORSIA SARP) 3.2.1 punkte, yra lygūs nuliui. Valstybės narės praneša orlaivių naudotojams, kurie atitinka šias sąlygas:

- a) orlaivio naudotojai turi valstybės narės išduotus oro vežėjo pažymėjimus arba yra įregistruoti valstybėje narėje, įskaitant tos valstybės narės atokiausius regionus, priklausomas teritorijas ir teritorijas, ir
- b) nuo 2021 m. sausio 1 d. per metus jie išmeta daugiau kaip 10 000 tonų CO₂, susidarančio naudojant lėktuvus, kurių didžiausia sertifikuotoji kilimo masė yra didesnė kaip 5 700 kg, skrydžiams, kuriems taikomas šios direktyvos I priedas ir Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2019/1603 (*) 2 straipsnio 3 dalis, išskyrus skrydžius, kurie prasideda ir baigiasi toje pačioje valstybėje narėje, įskaitant tos valstybės narės atokiausius regionus.

Pirmos pastraipos b punkto tikslais, neatsižvelgiama į CO₂ kiekį, išmetamą vykdant šių rūšių skrydžius:

- i) valstybiniais orlaiviais vykdomus skrydžius;
- ii) humanitarinius skrydžius;
- iii) medicininius skrydžius;
- iv) karinius skrydžius;
- v) gaisro gesinimo skrydžius;
- vi) skrydžius prieš humanitarinį, medicininį ar gaisrų gesinimo skrydį ar po jo, jei tokie skrydžiai buvo vykdomi tuo pačiu orlaiviu ir buvo reikalingi susijusiai humanitarinei, medicininei ar gaisrų gesinimo veiklai vykdyti arba orlaiviui po tos veiklos perkelti kitur kitai jo veiklai vykdyti.

7. Kol bus priimtas Sąjungos teisėkūros procedūra priimamas aktas, kuriuo iš dalies keičiama ši direktyva, kiek tai susiję su aviacijos sektoriaus indėliu siekiant visos Sąjungos ekonomikos išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo tikslo ir tinkamo pasaulinės rinkos priemonės įgyvendinimo, ir jei tokio teisėkūros procedūra priimamo akto perkėlimo į nacionalinę teisę laikotarpis nėra pasibaigęs ne vėliau kaip 2023 m. lapkričio 30 d., o 2022 m. išmetamųjų teršalų kiekio sektoriaus augimo koeficientas (SGF), kurį skelbia ICAO, yra lygus nuliui, ne vėliau kaip 2023 m. lapkričio 30 d. valstybės narės orlaivių naudotojams praneša, kad 2022 m. atžvilgiu jų kompensavimo reikalavimai, kaip tai suprantama ICAO CORSIA SARP 3.2.1 punkte, yra lygūs nuliui.

(*) 2019 m. liepos 18 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/1603, kuriuo dėl aviacijos išmetamųjų teršalų stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo priemonių, kurias Tarptautinė civilinės aviacijos organizacija priėmė siekdama įgyvendinti pasaulinę rinkos priemonę, papildoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB (OL L 250, 2019 9 30, p. 10).“

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.

Priimta Strasbūre 2023 m. sausio 18 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkė
R. METSOLA

Tarybos vardu
Pirmininkė
J. ROSWALL
